

**Københavns Kommunes
Kultur- og Fritidspolitik
2016-2019**

KØBENHAVNS KOMMUNE

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Nyropsgade 1, 3. sal
1602 København V
www.kk.dk

Forside-/bagsidefoto
Ursula Bach

Foto side 2-3, 12-13, 14 (it-undervisning),
15, 16 og 17:
Ulrich Jakobsson

Foto side 4-5:
Thomas Rousing,
Copenhagenmediacenter.com

Foto side 6-7:
Claus Randrup,
Copenhagenmediacenter.com

Foto side 8 og 18-19:
Christian Lindgren,
Copenhagenmediacenter.com

Foto side 9 og 14 (pige på bibliotek):
Adam Mørk

Foto side 10-11:
Ty Stange, Copenhagenmediacenter.com

København er tre gange blevet kåret af et internationalt magasin som verdens bedste by at bo og leve i. Det er der mange gode grunde til. Blandt disse er, at københavnere er venlige og tolerante, at byen har et aktivt kulturliv, og at der er balance mellem offentlig styring og frihed for den enkelte.

København skal fortsat være en attraktiv by, men den skal også kunne udfordre status quo og ændre sig, så fremtidens udfordringer kan imødeses. København er i en positiv udvikling, og antallet af københavnere stiger. Det betyder, at der skal findes plads og økonomi til flere brugere af kultur- og fritidslivet.

Kultur- og fritidslivet i København skal favne aktuelle udfordringer og ønsker samt inspirere til nye måder at bruge og udvikle byen på. Fordi byen udvikles bedst i fællesskab, skal brugere og interessenter mødes med interesse og respekt. Københavns Kommune arbejder med disse kvaliteter under begrebet 'Storbykultur'.

Kultur- og Fritidspolitikken for 2016-2019 spiller op mod disse visioner om København som en eksperimenterende, mangfoldig storby, der samtidig står ved sig selv og sit særkende.

Mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Kultur- og Fritidsforvaltningen er politikken en forventningsafstemning om, hvilken vej kultur- og fritidsområdet i København skal udvikle sig.

Kultur- og Fritidspolitikken er en overordnet ramme for de kultur- og fritidspolitiske tiltag i Københavns Kommune. Den udfolder sig i praksis på 3 niveauer:

1. En vision, der er fælles for hele København og samles under begrebet 'Storbykultur'.
2. Principper, der er afsat for initiativer og handlinger på kultur- og fritidsområdet.
3. Indsatsområder, der vil være særlig fokus på de kommende år. Det er her, politikken omsættes til handling. Det betyder også, at det i høj grad er i arbejdet med indsatsområderne, at interessenter kan genfinde sig selv og egne visioner.

For at realisere de politiske visioner og imødeसे fremtidens udfordringer, skal udmøntningen af politikken ske med særligt fokus på god økonomistyring, så flest muligt får gavn af nye faciliteter, og på at der i udnyttelsen tænkes på tværs af brugergrupper. De mange nye københavnere skaber behov for, at der afsættes flere ressourcer, og at de eksisterende bruges effektivt, så flest muligt får bedst mulig gavn af investering i både anlæg og aktiviteter.

Visionen

Storbykultur

Københavns Kommunes ambition er at være en attraktiv storby med livskvalitet og "kant".

København skal være en by, hvor ikke alt er planlagt og besluttet på forhånd. En by, der tør tænke nyt og gå nye veje, så byen udfolder sit potentiale, uden at miste sin egenart. Det handler bl.a. om at træffe nogle bevidste valg om, hvad i den bestående by der skal bevares, når byen udvikles.

København er en storby, hvor man skal kunne opleve både det sublime og undergrundskulturen. Borgerne er et aktiv, der er med til at udvikle byen, og der skal være plads til græsrodderne, iværksætterne og de professionelle. Der skal være plads til det eksperimenterende og ukontrollerbare.

Kommunens rammer skal hele tiden afspejle borgernes behov. Københavnerne skal mødes med en åben dialog, der giver lyst og mod til at sætte sig selv i spil i kultur- og fritidslivet.

Samtidig skal byen bibeholde storbyens puls som et sted, hvor der er et overflødhedshorn af kultur- og fritidstilbud. Det er her, Danmark smelter sammen med Skandinavien, Europa og resten af verden.

Principper

Principperne er grundlæggende værdier, som Kultur- og Fritidsudvalget skal understøtte.

1. Kulturens egenverdi

Kultur- og fritidslivet har en værdi i sig selv, der er båret af lyst og glæde ved at være en del af et aktivt københavnerliv. Kultur- og fritidslivet har sidegevinster som f. eks. udvikling af fællesskab på tværs af sociale skel, sundhed, livslang læring, udvikling af kreative kompetencer og entreprenørskab.

2. Demokrati

Kultur- og fritidslivet i København er båret af demokrati. Der er gennemsigtighed, og københavnere skal kunne komme til orde og være medbestemmende, have medindflydelse og være medskabende. Der skal være tilbud til alle og let adgang til at engagere sig i planlægning og udførelse af kultur- og fritidsaktiviteter. Brugere og borgerengagement er en kvalitet i sig selv – både lokalt og når det vedrører byen på tværs. Information skal være forståelig og tilgængelig, og det skal være nemt at orientere sig på tværs af institutioner og forskellige platforme. Det frivillige foreningsliv skal understøttes som arnested for fællesskab og ansvar, og brugerinddragelse skal have en særlig plads i det københavnske kulturliv.

3. Kvalitet

Kultur- og fritidslivet skal være båret af kvalitet. Når det gælder kultur, går Københavns Kommune altid efter det bedste med henblik på indimellem at nå det sublime. Kultur- og fritidspolitikken sætter rammerne for de politiske Initiativer. I politikken er der et særligt fokus på børn og unge og socialt udsatte grupper:

De mange nye københavnere er en gevinst for byen, og der skal skabes plads til, at de også kan blive en del af et aktivt kultur- og fritidsliv. Det betyder også, at når de politiske mål skal realiseres, er der fokus på økonomisk bæredygtighed, at flest mulige får gavn af nye faciliteter, og at der i udnyttelsen tænkes på tværs af brugergrupper:

Kultur- og fritidslivet udfolder sig i gode arkitektoniske rammer og med internationalt udsyn. Alt samarbejde stimulerer Københavns kultur- og fritidsliv, der herigennem skal levere nye og overraskende tilbud og muligheder:

Professionelle aktører inden for f.eks. musik, scenekunst, billedkunst og idræt giver unikke idræts- og kulturoplevelser og bidrager til et samlet løft i kvaliteten af kultur- og idrætsarrangementer:

En særlig kvalitet ved det københavnske kultur- og fritidsliv er ambitionen om, at alle skal inddrages. En bred palet af muligheder gør, at der er tilbud til alle. Her er det en særlig ambition at understøtte inddragelsen af københavnere i udviklingen af byens kultur- og fritidsliv, fordi alt samarbejde stimulerer og udfordrer Københavns kultur- og fritidsliv til at levere nye og overraskende oplevelser:

4. Ytringsfrihed

København hylder ytringsfriheden, og alle skal offentligt kunne give udtryk for deres meninger om kultur- og fritidslivet, uanset om meningene afviger fra den herskende holdning. I København er der højt til loftet, og en åben debat ses som understøttende for demokratiske beslutninger. Ytringsfriheden skal ikke kun forstås som muligheden for at udtrykke sig i skrift og tale, men også som muligheden for at udtrykke sig kunstnerisk. Den kunstneriske ytringsfrihed giver mulighed for at afprøve udtryksformer og indhold, som ikke er set eller hørt før.

5. Decentralisering

En stor del af kultur- og fritidslivet er lokalt forankret, og opgaverne skal løses med udgangspunkt i en lokal virkelighed. Dette sker i overvejende grad på de mange decentrale institutioner i København, såsom biblioteker, idrætsanlæg og kulturhuse. Decentraliseringen giver borgere mulighed for selv at engagere sig i deres lokalområde og andre områder, de finder interessante. Herved understøttes princippet om demokratisering ved at flytte beslutningskompetencen tættere på brugerne.

København er en hel by. Det betyder også, at større arrangementer søges spredt over hele byen – og over hele året. Det skal ske i dialog mellem kommunen og interessenterne.

Et særligt fokusområde er, at ressourcetsvage københavnere får den relevante støtte, der gør, at de også kan blive kulturskabere.

6. Rummelighed og lige adgang

Alle københavnere skal have mulighed for at bruge byens kultur- og fritidstilbud. Dette gælder uanset seksualitet, religion, etnicitet, alder, handicap og sociale forhold. Københavns Kommune skal understøtte lige adgang til de kommunale kultur- og fritidstilbud. Den lige adgang skal følges op i både indretning af byggeri samt af fokuseret støtte til borgere med særlige udfordringer.

Indsatsområder

Indsatsområderne skal sætte retning for de kultur- og fritidspolitiske indsatser i de kommende 4 år.

Faciliteter

En forudsætning for et levende kultur- og fritidsliv er rammer at udfolde sig i. Kultur- og fritidsfaciliteter har en særlig evne til at engagere københavnere i byrummet. Uanset om der er tale om udendørs- eller indendørsfaciliteter, vil borgernes brug af faciliteterne bidrage til, at de opholder sig længere i byrummet. I takt med at der kommer flere københavnere til byen, øges efterspørgslen på byens faciliteter yderligere.

For at imødekomme behovet for et levende kultur- og fritidsliv, er det en forudsætning, at der reserveres arealer til kultur- og fritidsaktiviteter i nye byområder, at byggeriet finansieres, og at kommunens forvaltninger arbejder sammen for at skabe de faciliteter, der favner bredest muligt, og som løser facilitetsbehovet lokalt.

Derudover er det en forudsætning, at eksisterende kultur- og fritidsfaciliteter renoveres, så københavnere fortsat har lyst til at bruge dem. Faciliteterne skal være tilgængelige for alle og robuste i forhold til en mere intensiv brug med udvidet åbningstid og selvbetjent adgang.

Når Københavns Kommune bygger, skal der tænkes på tværs af sektorerne, så vi skaber faciliteter, der kan bruges af mange brugergrupper, og på den måde økonomiserer med plads og anlægsomkostninger. Både nye og eksisterende kultur- og fritidsfaciliteter skal derfor ligeledes fokusere på at kunne bruges på tværs af generationer - fra de helt unge til de ældre borgere.

I den tætte storby er havnen en måde at udvide byen på og imødekomme behovet for mere plads. Det gælder både tidligere industriområder og vandet. Her kan også tænkes i midlertidige anlæg, hvor kultur- og fritidslivet kan bidrage med aktivitet og nytænkning.

Der skal være plads til et eksperimenterende kultur- og fritidsliv. Det understøttes f.eks. gennem brug af midlertidig anvendelse af arealer og bygninger, der er ledige i kortere eller længere perioder, samt ved indretning af kreative zoner til brug for kreative erhverv. Samtidig skal de bedste af de midlertidige faciliteter bevares, når der byudvikles, blandt andet for at sikre plads til det eksperimenterende vækstlag. Det kan ske ved, at eksisterende bygninger genoprettes, og de særlige kulturelle aktiviteter fastholdes. Alternativt skal aktørerne i videst muligt omfang tænkes ind i nybyggerierne.

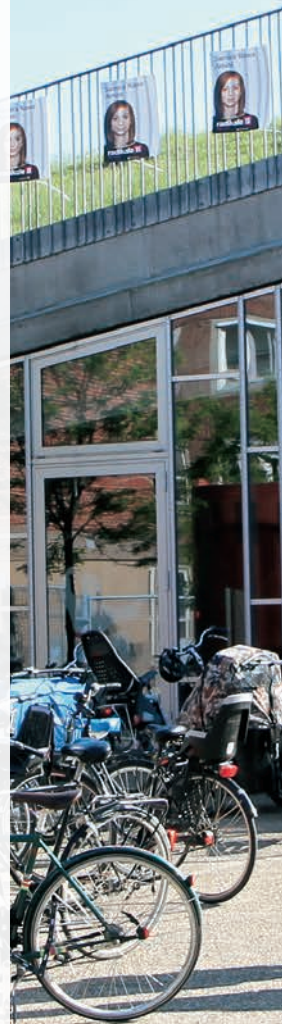
I ambitionen om en kreativ og levende by med plads til alle skal der konstant tænkes i nye spor. Mulighederne bliver større, når der tænkes utraditionelt. Det gælder særligt alternative faciliteter som bunkers, kældre, nedlagte industriejendomme, tekniske anlæg, der ikke er i drift, og arealer på vand. Denne type facilitetsprojekter kan ofte realiseres på tværs af traditionelle skel mellem f.eks. boligforeninger, private virksomheder, staten og de forskellige kommunale forvaltninger.

Disse løsninger er svar på aktuelle behov og kan samtidig bruges til at skabe en bedre udvikling af byens rum ved at bruge eksperimenter som læring.

Byens muligheder skal spænde vidt. Her skal være højt til loftet og albuenum i enhver forstand. Der skal være plads til alle, både under tag og i det åbne rum.

Den digitale udvikling har banet vejen for selvbetjent adgang. Hvor det er muligt, skal der være adgang til kultur- og fritidsfaciliteter både i dag- og aften timerne. Tilbuddet skal udvides og udvikles. Det skal være nemt og tilgængeligt både at booke og bruge byens kultur- og fritidsfaciliteter døgnet rundt.

Faciliteterne skal udformes, så de også giver adgang for borgere med funktionsnedsættelser.

Styrk borgerne

Københavnere skal være godt rustede til at bruge byen, og alle steder, hvor det giver mening, skal der være selvbetjent adgang. Kommunen vil give målrettet service, hvor de borgere, der har mest brug for det, hjælpes, mens andre får gode rammer for at kunne betjene sig selv med borgerservice, bibliotekstilbud, faciliteter og meget andet.

Bibliotekerne sætter fokus på hjælp til selvhjælp, og borgerne mødes med tillid til, at de selv kan og vil. Borgerservice udvikles løbende, i takt med at københavnernes digitale evner øges. Det understøttes af råd og vejledning til selvhjælp. De frivillige foreninger skal bakkes op i deres arbejde, og det skal være nemt at være frivillig.

Bibliotekerne er en integreret del af byen, og deres særlige muligheder kan udfoldes yderligere. Det kan f.eks. være i forhold til særlige sociale rådgivningstilbud, enten som en del af Borgerservice, eller som målrettede tilbud på udvalgte tidspunkter.

Kultur- og fritidstilbuddene skal understøtte lige adgang og skal kunne rumme alle. Både for deltagere og arrangører skal det være let og tilgængeligt at deltage i kultur- og fritidslivet.

Den digitalt tilgængelige by

Mange københavnere er "digitale indfødte", og vi skal bruge denne viden og nysgerrighed til at udvikle det bedste indenfor digitale tilbud. Den digitale teknologi skal sættes i spil til fordel for københavnere og herved give let adgang til københavnske tilbud.

Vi skal udvikle det digitale tilbud, så borgerne nemmere får overblik, og tilbuddene skal have et indhold, der kan tilpasses den enkelte borgers behov.

Det digitale tilbud skal fortsat give adgang til kommunens egne tilbud, samtidig med at de fungerer som platform for andre aktører. De digitale data og de muligheder, teknologien giver, skal sættes mest muligt i spil. Det skal være nemt at få adgang til de oplysninger og den viden, der ligger digitalt i Københavns Kommune.

Det historiske København

København investerer millioner i museer og arkiv. Blandt målene er samspil med byens store statslige og selvejende kulturinstitutioner, samt kommunens kulturinstitutioner i en stærk museumsakse. Københavnerne og besøgende får hermed langt bedre adgang til at bruge og forstå både kulturarv og den nyeste kunst. Tilsammen danner det en baggrund for nye aktiviteter og giver vores by en særlig fortælling - både for københavnerne og turister.

Den internationale by

København er en international storby, en storby i Europa og en del af regionen Greater Copenhagen. Greater Copenhagen vil i fremtiden promovere hele hovedstadsregionen som et attraktivt midtpunkt i Nordeuropa. Dette understøttes af kultursamarbejdet med andre kommuner, som er med til at sikre, at initiativer i hele regionen er afstemte og gensidigt forstærker hinanden. København arbejder for at gøre byen attraktiv for dygtige og arbejdsomme borgere fra hele verden. Med International House har byen allerede åbnet for let adgang til byens services for expats og hjælp til at blive integreret i byens kultur- og fritidsliv.

Byens gæster

Det skal være attraktivt at besøge hovedstaden København som turist. Som hovedstad er København et naturligt bindeled mellem Danmark og resten af verden. København huser store internationale koncertnavne, kunstudstillinger i verdensklasse og internationale idrætsbegivenheder. Kort sagt kan København noget helt særlig, fordi byen er hele Danmarks hovedstad. Der sker ting i hovedstaden, som ikke sker andre steder. Det er ambitionen, at turister ikke kun skal besøge København pga. shopping muligheder eller klassiske turistattraktioner, men at turister også kan opleve det skæve København og det pulserende københavnerliv. København vil formidle både den klassiske og den skæve kultur. Det mangfoldige København skal være synligt for verden. Det betyder at byens kultur- og fritidsinstitutioner i højere grad skal bidrage til udvikling af nye turisttilbud. Turister skal tilbydes let adgang til information og service på flere fysiske og digitale kanaler. København møder turisterne der, hvor de er.

Foreningerne og aftenskoleliv

København skal fortsat rumme et bredt og attraktivt foreningsliv og et alsidigt aftenskoletilbud til byens borgere. Folkeoplysningsområdet er en af de samlende kræfter i udviklingen af tilbud og muligheder.

De københavnske foreninger spiller en central rolle i byen. De samler mennesker, og fremmer demokratiet og mødet på tværs af generationer og kulturelle skel. Blandt foreningernes særlige kvaliteter er også, at de ofte har et solidt arbejde med børn, og at mange af dem er gået konstruktivt ind i arbejdet med at fremme kultur og fritid i forbindelse med den nye folkeskolereform. Samtidig er foreningslivet, som vi kender det i dag, under forandring. Flere fællesskaber baserer sig på frivillige kræfter, men uden krav om formelt medlemskab. På trods af fleksible rammer er der mange steder solide fællesskaber, som bygger på fælles interesser og muligheden for at udvikle større projekter eller igangsætte spontane aktiviteter. Her giver mulighederne på de sociale medier nem adgang til hurtig organisering af aktiviteter for dem, der har tid og lyst, nu og her.

Forandringerne kalder på et tilbagevendende fokus på, hvordan man mest hensigtsmæssigt støtter foreningslivet i forandringsprocessen.

Foreningslivet skal tilpasses storbyen, og der skal med analyser, brugermøder og andre indsatser fokuseres på, hvordan man bedst sørger for, at foreningerne fortsat trives og spiller en central rolle i byens kultur- og fritidsliv.

Aftenskolerne er et vigtigt fritidstilbud for mange københavnere. Kommunen vil samarbejde med aftenskolerne om at sikre, at de i takt med udviklingen kan omstille sig til også i fremtiden at skabe attraktive tilbud for byens borgere.

Det hele barneliv – læring, trivsel og alle med

Kultur- og fritidslivet er en aktiv og central medspiller i implementeringen af folkeskole-reformen "Den åbne skole". Her kan kultur- og fritidslivet aktivere endnu flere børns generelle udvikling, trivsel og lyst til medborgerskab. Kultur- og fritidslivet styrker børns bevægelsesglæde, kreativitet, almene dannelse og læringsparathed gennem lystbetonede aktiviteter og læringsmiljøer uden for klasselokalet, f.eks. i byens parker og grønne områder. Der skal derfor arbejdes målrettet på et mangfoldigt kultur- og foreningsliv, som børn har mod på og lyst til at deltage i. For at understøtte Åben Skole-samarbejdet er det nødvendigt med endnu mere samtænkning på facilitetssiden – skolerne skal bryde grænser og mure ned og åbne skolebygningerne for det omgivende samfund.

Vækstlaget

Der er en særlig forpligtelse til at drage omsorg for de nye og spirende initiativer. Dette er både med til at sikre den kunstneriske ytringsfrihed, skabe nye kreative og kulturelle oplevelser og sikre, at fødekæden i kulturlivet ikke brydes.

Vækstlaget er tæt koblet til de kreative erhverv. De kreative aktører er vigtige for København som attraktiv og spændende storby. De er med til at sikre byens fortsatte udvikling. København skaber byen, hvor de krøllede hjerner gerne vil bo. Her er albuenum og højt til loftet. Her er et godt miljø til kreative tanker og til at afprøve nye ideer i.

De krøllede hjerner skaber vækst i byen f.eks. inden for film og mad samt inden for computerspil og interaktive medier. København skal opmuntre til og give nem adgang til at eksperimentere med metoder, ideer og nye produkter og oplevelser. De kreative zoner kan bidrage til, at der er områder, hvor kunstneriske og kreative ildsjæle kan påbegynde projekter uden at have et stort budget.

Samarbejde om hele byen

Vi får den bedst mulige by på alle parametre, når de kommunale forvaltninger samarbejder. På facilitetsområdet skal borgernes behov og ønsker tænkes ind hele vejen rundt i både nybyggeri og ved reovering, så skolernes idrætshaller anvendes til foreningsidræt i aftentimerne og biblioteker og kulturhuse tænkes sammen med behov på andre kommunale serviceområder. Faciliteterne skal udformes og anvendes, så der både er taget højde for skolernes og fritidslivets behov. Fællesskaberne på tværs skal udfoldes både i planlægning af byggeri og i den daglige organisering af tilbuddene.

Erfaringerne fra samarbejdet mellem skole, idræt og kultur skal udvikles og afprøves i nye retninger. En mulighed er f.eks. at etablere idrætshaller og sale, der kan anvendes til "bløde" bevægelsesformer og er placeret i tilknytning til kommunens plejehjem. Der kan også ses på mulighederne for og værdien af at etablere kultur- og idrætsfaciliteter i sammenhæng med tilbud til socialt udsatte.

Ofte er det netop samarbejde på tværs, der skaber nye forbindelser på tværs af byen – forbindelser, der understøtter, at København er en åben by med storbykultur, livskvalitet og "kant". Samarbejdet skal både foregå internt blandt kommunens forvaltninger, med københavnere og med eksterne samt private aktører, herunder også fonde. Kultur- og fritidsområdet går i særlig grad på tværs af byen og spiller ind i de andre kommunale politikområder. Der skal derfor også samarbejdes om politikker i andre forvaltninger, f.eks. Nyd Livet Københavner og Fællesskab København.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Kultur- & Fritidsforvaltningen

Nyropsgade 1, 3. sal

1602 København V

www.kk.dk